

Mari néni és a harmincmilliárd... I.

Mai magyar valóság

Egy kicsike országban, ahol egyszer van, máskor meg nincs, de inkább nincs, egy pici faluban édegél özvegy Vidéki Lajosné, született Magyar Mária. Az ura rég meghalt, a fia külföldön dolgozik, az unokája egyetemista. A menyét át-átugrik a szomszéd faluból, de szegényke mire leszedi a sok cseresznyét, szedret, szőlőt, paprikát, kiássa a céklát, répát, gyökeret, mikor minek van az ideje, és bepakolja az autóbá, úgy elfárad, és úgy elmegy az idő, hogy Mari nének már nem tud semmit segíteni.

Rolandka, egy szem unokája látogatja rendszeren, csúsztat is neki mindig egy kis papírpénzt. Csak azt nem szereti Mari néni, hogy mindig másik kislányt hoz magával. Volt nemrég egy helyes kis szőke, akit a nyáron egy hétig csiklandozott a nagy akácfa alatt a sátorban. De utóbb már egy vörössel jött.

Mari néni tán még elégedett is lenne a sorsával, csak egy nagy bánata van, hogy még mindig megvan az a két hold erdeje a falu szélén. Hányszor, de hányszor búslakodott már, hogy kárpótláskor visszakérte. Ráadásul nem is azt kapta vissza, ami az övék volt, hanem a legrosszabbat a gyékényes mellett.

Tízéves már az erdeje, abból remélt kis tűzfát öreg napjaira, de csak a bosszúságot okozza. Pedig de sok mindent megtett már érte! Hivatalba járt a városba, könyvelőhöz, falugazdászhoz, a számítógépes Janihoz, meg a kákabélű erdészhez futkosott. Igazolványai lettek, új szemüvege, még a számítógép elé is leült, mikor a monitoringot kérték.

Mari néni havonta több levelet is kap, amióta erdőgazdálkodó. Van, hogy ki se nyitja, inkább megvárja vele Rolandkát. De ő is sokszor azt mondja: „Nem jogásznak tanulok én mama! Amúgy ezt sok-sok praktizáló ügyvéd sem érti, ha nem jártas az EU-s jogban!” Erre aztán Mari néni kicsit megnyugszik, mégse olyan buta asszony ő, ha még az ügyvéd sem érti, amit neki össze-vissza irkálgatnak.

Valamelyik nap, mikor Mari néni a fohagyományt fonja koszorúba, egyszer csak megáll a postás autó a ház előtt. Látja már messziről a borítékon a piros-fehér-zöld színt. Tisztelet is őt azt nagyon, de mostanában inkább görcsbe ugrik a gyomra, ha ilyet lát. Tán már nagyobb az

ijedség, mint a tisztelet. Különösen, ha nagyobbacska borítékot kap, mint most, mert az soha nem szokott ám jót jelenteni. Mari néni reszkető kézzel ír alá. És egyenesen a tiszta szobába viszi a nagy borítékot, a kombinált szekrény két üvege közé, az unokája ballagási, meg a fia katonaképe mellé. Rolandka azt mondta, ha ő nem jön, ne is bontsa fel az ilyet, hanem mutassa meg egy okos embernek.

Ezért Mari néni elhatározza, elmegy a paphoz. Tán az most a legokosabb ember, akit ismer, nem hiába lett tavaly kanonok.

És vasárnap özvegy Vidéki Lajosné, született Magyar Mária úgy indult el a misére, mint életében még soha, a ridiküljében a kopott imakönyv és az olvasó mellett ott lapult még az MVH-tól kapott levél is. Már a gyónás alatt is az járt a fejében, mikor szólítja meg a kanonokurat a problémájával. A gyóntatószékben csak nem illik, meg lehet, hogy nem is látná a rácson át. Mise után biz-

Forrás: theapricity.com

tos elsiet valahova. Így a nagy elmélkedés közepette azt is elfelejtette meggyónni, mit kívánt annak, aki ezt a levelet neki küldte. De minek is vallotta volna be, úgyse bánta meg őszinte szívből.

Mari néni a szertartás után a Suzuki-jánál várja a papot. Nem győz szabadkozni, hogy a segítségét kéri, de hát ki mászhoz is fordulhatna.

– Kanonok úr, a Jóistenre kérem, tessék már megnézni ezt a levelet, és mondja meg, mit akarnak megint! Igaz, van otthon egy csomó olyan levelem, amiben nem tudom, miről írnak, de ezt végképp nem értem, ráadásul nagy borítékban jött, ami sose jelent jót.

A pap sokáig olvasgat, oda-vissza lapozgat, hümmög, ráncolja a homlokát, ebből már tudta Mari néni, hogy ez nem egyszerű dolog.

– Mari néni, azt írják, maga már nem gazdálkodhat a saját telepített erdejében, de inkább menjen el az erdészhez, hátha ő tud segíteni. És a három miatyánkot meg üdvözlégyet se felejtse el!

Hazafele menet Mari néni meglátta Mihály szomszéd feleségét, Gizit a kis padon ücsörögni. Megkérte, szóljon neki azonnal, ha az erdész a faluba jön. A Gizi ugyanis nagyon megbízható hírforrás, mindent tud és lát. A fiatalok szerint jobb, mint a városban az a sok flancos térfelügyelő kamera. Gizi azt mondja, azért ül olyan sokat, mert fáj a lába. De biztos csak a melegtől lehet, mert esőben, hóban elálldogál bizony 4-5 óra hosszat is az ablaknál a függönybe kapaszkodva. Mari nének kivételesen szerencséje volt, mert Gizi már másnap reggel átkiabált, hogy megjött az erdész. Gyorsan felöltötte az előre kikészített ruhákat, csíkos szatyrába süllyesztett két doboz tojást, aztán az egyiket visszatette a kredencre, mert akárhogy is, csak cserbenhagyta őt öt éve ez a Józsi erdész, amikor visszamondta a szakirányítást. De nincs mit tenni, megint csak rászorult.

Mari néni tanácstalanul toporog az erdész irodájában, míg az telefonál, hiába kínálja közben helyet.

– No, látom kisfiam, még mindig a füledhez van nőve az a telefon! – mondja, mikor végez az erdész hosszú mondandójával. – De előre megmondom, jobb, ha elteszed a fiók mélyére a telefonodat, mert most fontos ügyben jöttem! Isteni sugallatra vagyok itt, a pap küldött hozzád.

Az erdész komoran olvassa a levelet, amit az öregasszony hozott és egyre gondterheltebbnek tűnik.

– Mari néni! Se az erdőtelepítésre, se az erdő Naturára nem kaphat támogatást, mert törölték a nyilvántartásból, mint gazdálkodót. Tavaly kapott egy levelet adatszolgáltatási kötelezettséggel, aminek nem tett eleget. Ez az oka mindennek!

– Mit kell itt adatokat szolgáltatni? Csaknem száz éve én vagyok én. Különben is, tudnak itt mindenkiről mindent! Énrólam is! Többet, mint én saját magamról.

– Sajnos ezt írja elő a törvény. 2009 óta az új erdőtörvénynek nagyon bonyolult kötelezettségei vannak!

– No, akkor ez nem jó törvény kisfiam! Vagy legalábbis, ahogy megboldogult Lajosom mondotta: „ez is jobb vót, mint lett”.

– Az biztos, hogy emiatt nagyon sok mindenkitől vették vissza a gazdálkodói jogot. Így aztán az elmúlt években majdnem 150 ezer hektárral csökkent a működő magánerdő az országban. Egy-két megyényi területtel. Így már el tudja képzelni, nem?

– Nem érek én rá képzelődni! Mit tudom én, mennyi az a százezer hektár. Igazán nem vagyok magamnak való, de engem most az én két *bódám* sorsa jobban érdekel. Azt *mé* nem támogatják *má*?

– Mari néni, aki nem gazdálkodó, az nem kaphatja meg a támogatást! Maga már nem az, így nem jár az uniós pénz. Ha én ezt a levelet tavaly látom, és megválaszoljuk időben, akkor most megkapná az összes pénzét. No, látja, erre kell a szakirányító! – próbálja az erdész türelmesen elmagyarázni.

– *De hát pont te magad mondtad, hogy má' nem szakirányítasz!* – csattan fel az öregasszony.

– Én nem egészen így emlékszem. Azt mondtam, már nem ingyenes ez a szolgáltatás, mert az állam tőlünk is megvonta a támogatást. Maga meg azt felelte, a kis nyugdíjából erre már igazán nem futja.

– Lehet, hogy tényleg így vót – gondolkodik el Mari néni, aztán gyorsan másra tereli a szót. Amúgy azt mondta Rolandka, az az ember, aki aláírta a levelet az MVH-ban, amiben elvették tőlem a *pízt*, nagyon rendes, őt tanította is. Amolyan úriemberfajta. De tényleg nem lehet rossz, mert az én unokámból is embert faragott! Hogy aztán mit ír alá? Gondolom, amit mondanak neki. Hát te tudod-e, tőled ki vette el a *pízt*, meg a támogatást?

– Jaj, Mari néni, ha én mindenkinek megjegyezném a nevét, aki tőlem elvesz valamit... Nem káptalan az én fejem se! – legyint az erdész. Mindennapos dolgok ezek. Maga is ismeri a Módos Bélát. No, az olyanok, mint ő is, hét év alatt 30 milliárd forint uniós támogatástól estek el szerte az országban, mert nekik se volt szakirányítójuk, mert nem tudtak pályázni, mivel nem írták ki a pályázatokat időben. Így 115 milliárd forint helyett csak 85 milliárd jutott az erdőkre. Megkaphattuk volna pedig mind a 115-öt. Ez a 30 milliárd csak úgy, sitty-sutty elűszott, elköltötte más.

– Ne mondj már nekem ilyen nagy *dógokat*! Mit tudom én mennyi az a 30 milliárd! A palatáblára nem írtak ilyeneket, ki se fért volna rá az a sok-sok nulla. De a Módos *gyerekne* csak rákérdeztek, ki írt neki alá, mert az *oszt jó* meg-

járt! Pár éve megirigyelte tőlem az erdőtelepítést. Hozzáfogott hát ő is vagy 100 *bódon*. De most *má'* nem is Módosnak híják, hanem szegénynek csúfolják, mert a négy év alatt egy vasat se kapott. Azt bezzeg előírták neki, hogy 5 év alatt két méteresre kell *nyőni* a fának. De az csak nem *nyőtt* meg, mert nem *vót* rá jó idő. Pedig a 30 milliárdból jutott volna ennek a szegény Módosnak is. Biztos kihúzta *vóna* a *bajbú'* 30 milliárd! – sóhajt egyet Mari néni. Annyi tán még a bankban sincs. Bár, hogy ott mi van, azt a Jóisten se tudja tán. Onnan is viszi a *pízt*, aki éri! De érdekel is engem, nincs nekem egy forintom se ott. Meglehet, azé sincs ott, aki azt hiszi, hogy ott van. Bezzeg a *bókerok*, azok ám a nagy kópék! Na, azok *má'* biztos láttak 30 milliárdot! El is tüntették gyorsan. Aztán meg, mint akik jól végezték *dógukat*, házi őrizetben pöffeszkednek a saját villájukban. Bezzeg azt a kis sovány beteg asszonyt, a trombitás *feleség*it bilincsre verve vezetgetik ország-világ előtt. Nem akarom én védeni, mert sose zörög a haraszt ok nélkül, de azt még én is tudom, hogy a 10 milliók és a 10 milliárdok között óriási a különbség. De hát, ennyit jelent, ha valakinek a *tarsolyába* van valami nagy titok...

(folytatjuk)

Luzsi József

Kreatív kilátás a Kőszegi-hegységre

Szombathelytől nyugatra fekszik egy kis község, Dozmat, ahol az európai uniós támogatásoknak köszönhetően 2015. november 21-én két erdészeti közjóléti létesítményt avattak.

A község önkormányzata a dozmati kirándulóerdőben, a falu feletti dombtetőn egy tanösvény mentén felépítette a Krisztina-kilátót. A különleges alakú, kreatív fölépítésű kilátóból gyönyörű

panoráma nyílik a Kőszegi-hegységre és a nyugati határvidékre.

Horváth Ádám polgármester és a községben működő Együtt Dozmatért Egyesület tevékenységének eredményeként az előző években kialakítottak egy játszóteret és sportpályát parkolóval. Ezek mellett, az Arany-patak mentén létesült az 1,3 hektáros *Családok erdeje* uniós erdőtelepítés. Ebből a szabadidőközpontból indul egy táblákkal

jelzett 10 km-es nordic-walking útvonal, valamint a 4,5 km hosszú „Csodaszarvas natúr- és kultúr-tanösvény”, amely bemutatja a község természeti és kulturális értékeit.

Az *Életfa Parkerdő* egy dozmati magánerdőben a „Szabaderdőben”

alakították ki. Az erdőterület 71 hektár és 133 fő tulajdona. A parkerdőben kanyargó *Erdőismereti Tanösvény* mentén 8 tájékoztatótáblát helyeztek ki, melyek bemutatják az erdőgazdálkodást, az erdő élővilágát. Érdeklőség az erdőben található néhány római kori halomsír. A tanösvény mentén padok, asztalok szolgálják a kellemes sétát, az ismeretszerző pihenést. A parkerdőben tűzrakóhelyet is kialakítottak pad-asztal garnitúrával, lehetőséget biztosítva egy kis sütögetésre.

Az önkormányzat, a Szombathelyi Erdészeti Zrt., az Együtt Dozmatért Egyesület és Binger Miklós magán-erdőgazdálkodó együttműködési megállapodásának eredményeként a *Krisztina-kilátó*, valamint a *Szombathelyi Parkerdő* között táblák jelzik a 8 km-es túraútvonalat, melyek között a kapcsolatot az *Életfa Parkerdő* biztosítja. Dozmat turisztikai létesítményeivel várja a természetet kedvelő látogatókat!

Illés Péter

okl. erdőmérnök, erdő-főfelügyelő

